

PÊŞGOTIN

PÊŞGOTIN

Qado Şêrîn

Bê guman Mihemed Şêxo yek ji stranvanên yekemîne di Kurdistanê de. ew berî her tişti mirovbû û bi hesanî xwe berda dilê kesê kurd, wek dengê req' reqa tavan û şewqa birûskan, deng û şewq daye her çar perçên Kurdistanê dengê wî yê tije pêwendî û gotinên wî yê tije wate hejabin ku wî di dil û ahengên kesên kurd de biçûnin.

Ew alek bilinde di asîmanê Kurdistanê de, çimkî wî dizanibû çawa û bi çi rengî bistrê, wî ahenga kesê kurd xweş dinasî û ji ho wisa bi vî rengê bêzar stra û ev reng ji xwe re kiribû dibistanek, di her çar perçên Kurdistanê de mirovek nûne ku wek wî bi vî rengî kare bistrê yan jî dibistana wî bibe serî

Wî dizanî ku stran nûnêjek bê dawîye yan jî xizmetek bê dawîye ji miletekî weke mîletê wî re ku nav û bîra wî bi xwîne, wî ji hemû çaxan re straye, nemaze ji yên ku kul û xemên wî hebin û bi taybetî yên evîndar

Tenê bi stranan me re nêzîkî yezdanê dilovan û dilê mîletê xweye çînkî nîmêj û stran me re jî gunehan dîson ev stranên ku me nivîsîne tev yên wîne, wî yek strana xeyrî xwe ne gotiye, lê ku goti be jî wî ne xistiye kasêtan de û bi navê xwe belav ne kiriye. dibe di civatekê de, di ahengekê de straya be û yên li dora wî ew starn tomar kirbin wek "Aso" bi hêre destar ' çava kilke ke dolab gerand" û me jî ev stran çap ne kirine û stranin folklorî jî strane wek "Narîn" lê me ew jî ne nivîsîne stranên ku me nivîsîne tev yên wî ne û bi navê wî hatine topkirin, kî stranekê jî van stanan bêjê çî nihabe çî piştî hezar salên dinbe gerek bide xuyanîkirin ku ev stran ya hunermendê mezin "M. Şêxo" ye û jî bo mîletê me jî zanibe vî tiştî û dilrastî bikeve karê me yê hunerî de.

Me ev pirtûk çapkir ne tenê jî bo vî tiştî, belê gelek sedemên din jî hene, yek jê gotinên helbestên ku wî neqandine jî stranên xwe re bêhtirên wan jî yê guhdar re ne kedîne û gelek gotinên biyanî jî di staranên wî de hene kuyê guhdar bi carekê ne bihîstine û dema lê guhdar dike bi şaşî pê re dibêje û sedemek din jî heye ku ew awazên wî gelek caran gotinekê dikin du perçe û yê guhdar di vir de jî şaş dibe ku gotina rast binase.

Me ev pirtûk çap kir jî ber ku gerek çap biba, gelek kesan jî me re digotin "Em gelek gotinên wî fam nakin(tênagihên)û em dixwazin zanibin bê çî dibêje" daxwazek firehî bidû çapkirina vî pirtûkê de hebû û ev tiştêki gelekî biçûke ku me jî hunermendê xwe yê mezin "M. Şêxo" kirye û jî kesên ku jî deng û awazên wî hez dikin. Ji bo em bêhtir zanistibin di vî karê xwe de, hinin stran hene wek "Hebes û zindan" Dîbaxan dil' Eman dilo" di hevpeyvîna ku min bi Mehmûd Ezîz" re kir jî min re got:" Ev stran yê minin û M. Şêxo jî min girtin û stran lê piştî ku min hevpeyvîn bi Ūsîf Berazî ' Bê Buhar re kir wî jî min re goie " Ne wisaye ev stran bêhtirên wan,

gotin û awaz yê minin û hinin yê Cegerxwîn û awaz yê "M. E. Şakirin û herdiwan" yanî M. Şêxo û M. Ezîz" di demekê de, l. hev re ev starn stranê di 1969-1970 " li Libnanê" lê M. Şêxo bêhî heqê wan daye wan û wî jî "M. Ezîz bêhtîr ev staran xwey kirine û jî bo wisa ev stran bi navê M. Şêxo" hatine naskirin û behavkirin' jî bo wî tiştî min hevpeyvîn bi gelek kesane kirin, jî yê ku di destpêka wî de pêrebûn li "Libnanê" wek Remedan Necîm Omer ' Bêbuhar' Mihemed Elî Şakir ' M. Ezîz 'Perwîn' Sîriya Mele Ehmedê Husyenî û tevan jî min re gotin "M. Şêxo" hunermendek, pîr mezine û ev stran herdiwan stranê lê bihtîr bi navê "M. Şêxo, hatine nasîn.

Di ejhana helbestê de "M.Şêxo" jî xwe re dibistanek avakiriye. Dibistanek taybetî bi xwe û di Kurdistanê tevî de tu dengbêjî stranek tenê ne gotiye û wî mûsîqa kurdî pîr pîr li pêş xistiye û jî bo wisa wê ev nemir bimîne stranek bê dawî heskirinek bê dawî di dilê miletê xwe de û wê pêre bîjî ta û ta hunermendê wisa yê ku gelek caran ketiye zindanan û lédan xwariye ta ku tu bêjî' ta ku gorên wî bi goştê lingên wî ve zeliqî mane bi deh rojan, jî lédana pîr ~~lingê ku behwerya wî bi netewâ miletê wî xurt bû~~ û hingî ku behwerya wî bi netewâ miletê wî xurt bû û hingî jî xwe razibû û jî ya xwe ne dihat xwar ta ku serê wî jêkirina û jî bo wisa ew sergon kirin "Iranê" û li wir jî "Savakan" dev jê ne qeriyar. Lê wî jî dev jî stranên ne qeriyar, hunermendên wisa tucarî namirin û wê bimînîn sax di dil û diroka miletê xwe de me dixwest em li ser jiyana wî bi firehî binivîsînîn lê hûn jî em di danheva jiyana wî de dixebûn, lê yê ku bixwaze kurte jiyana wî binase bera vegere kovara zanî jîmara 4 min tê de kurte jiyana wî nivîsandîye.

Bi rastî " M. Şêxo" bêhîrên stranên xwe di destera xwe de û bi tîpên Erebi nivîsibûn û yê mayî jî birayê wî "Beha Şêxo" nivîsîn û min diherîn tîpên latînî me dijvariyeke di di nivîsandîna van

stranan de nemazedi yên ku di diwanên helbestvanan de me ne dîtin, lê birayê wî hunermend "B.Şêxo westabû ta ku ji kasêta girtin.

Wî ji helbestvanên her çar perçên Kurdistanê re straye, wek Bedirxan Sindî, Cegerxwîn, Tîrêj, Sebrî Botani, ehmedê Namî, Bêbuhar, Ehmedê şêx Salih, Rêncber.. û wî helbestê wan neqandine neneqandin tu dibêji qey helbestvanekî tenê ev çax stran jêre nivîsîne, helbet dengû awazên wî ev reng ji helbestê de dixwestin, û weke wî straye me stranên wî nivîsîne ne wek ku di diwanan de hatine çapkirin û di bin her helbestê de me navê nivîskarê wê nivîsîye, ya ku me nizanibû ya kê ye me vala hiştîve da em ji xwendevanan bi hêvîne ku zanîbin ev stran yên kêne ji me re bişîtin da em di kovarek kurdî de belav bikin ji bo wê yê xwendevan navê helbestvan li bin stranê binivîsîne

Di baweriya min de awaz tev yên wîne, ji ber ku awazên wî tev nêzik û mînakî hevîn û li gelek deveran straye li Sûryê, li Îraqê, li Îranê, li Libnanê û tu awazvan pêre tune bûn:

Gerek ev stran note kirîbana lê me kesek nedît ku karibe wan bi newîsîne û yê ku me dît ku wê bi kêrî vî karî tê em di derikî teng da girtin û ba da bêrika xwe lê di pêşrojê de wê tev bêne note kirin û wê çapek nû bi wan derkeve ji bo ev stran binînin ta û ta û "M.Şêxo" jî bibe çiyak di meydana strana kurdî de, de wî gelek rehme li gora pêxemberê strana kurdî û cihê wî buhîşa mayîye çimkî ew jî pêxembereke.

Qamişlo.22/8 1994.

EY FELEK

Ey felek bo te dinalim bo çi nêrgiz çilmisî
ew çima bextê me hoye em bê dost û bê kesin

kê dihêt, ma kê dihêt, ew roja min û hewe dît
kanîka arî bizêt jê vexun çema bi vêt

agirê sar û vemirî çav me lêt yê geş bibî
ew buhara hatiye kuştin çav me lêt yê xweş bibî

Bedir Xan Sindî

DI BAXAN DIL

- Di baxan dil berim sorgul
- wekî bilbil dikim meylê
- seher gihan dinalim ez
- eman leylê, eman leylê

Bi nişanî, bi şêranî
tilatê rind û xopanî
li te pîroz beşeyhanî
bi bejin û koy sem û şeylê

tu leyla ez weke mecnûn
sitem kir pir li min gerdûn
xemê di dil, Dicle û Cêhûn
felek hey lê felek hey lê
tu şêranî şekira .miz
bi ken herdem dikî payiz
tu şêrina li cem Perwîzî
me dil Ferhad û sed koylê

li ser textê evîndara
nesihayê jî derdora
Cegerxwîn bûm di didara
te pîrsek lê nekir qey lê

CIGERXWÎN

PÊJNA TE NAYÊ

pêjna te nayê, pêjna te nayê
wej ber evînê ez ketme tayê
li ber şibakê ez kûr dinalim
dêrdê te kuştim kirme belayê
ez her dinalim şev ta êvarê
rondik ji çavê min têne xwarê
lê dost razaye ketye tamarê
lê bê te çibkim xewa min nayê
bavê min çibke em ji hev nabin
diya min çibke em ji hev nabin
yan tevde bimirin yan tevde rabin
şeva li ser avê di bîra te nayê

Cegerxwîn

DUNYA BÛ BUHAR

Mihemed Şerîf Berzenci.

Dunya bû buhar xunav hate xwar
li ser geya û gul cejna dost ûyar
Neçe seyranê bejin rîhanê
soz û qîrarê te kanî gula dilanê
ne hate ba min şeng û zerya min
agir berda dilê min yara min ew bû

TU WÎ BIHIŞTA RENGÎN

Tu wî bihişta rengîn
gul û rîhan û nesrîn
tu wî jan û tu wî jîn
dîlber tu wî tu wî zîn

ezim Memê ditbirin
bext reşim Sefîn Hemrîn
Tu wî Sefîn û Hemrîn
tu wî Hindirîn û şêrîn

tu wî baxê sor ji xwîn
tev rondik û derd û şîn
gelek enwar û Gurgîn
şîn û şahîn û bengîn

bijîna biha tukirîn
qelen danû tê perîn
ewîn şehîdên evîn
bo, te yara nazenîn

bo yezdan sed aferîn
kirim pîrê xem civîn
hiştim melûl û xemgîn
hişta jivanê mizgîn

Sebrî Botanî

NALÎNEK TÊ GUHÊ MIN

Nalînek tê guhê min, lê wînda û nihane
agir berda dilê min, tev bû pêt û dixane
barek da ser milê min, lê barekî girane
dabûn ser hev kulê min, hemî derd û befane
Kurdîstana delalim, her kes tê min dixwazî
ez pir şox û şepalim, min deng daye binazî
ev bûye bêt û dusal li ser min cenge bazî
kurdo were mi bixwaze, belê bi ser firazî
xemilanidime seranser, destgirtiya xorta me
gerden sêvik sor û zer, li hêviya merdame
qelen xwîne ne gewher, kurdîstana kurdame
bê tang û top û leşker îro we ez berdame
xortê kurdo şiyar bin, guh nedin van ne merda
bav û kalê we rabûn, hemî mirin ji derda
derdê li wan giranbûn îro li me çî serda
ne wek bav û birabin yara xwe ji dest xwe berdan

Cigerxwîn

BÊ XEBAT

Bê xebat û kar û bizav
bê zanîn û rijîm û rav
nabê xudanê heq û nav

ayîn ji bo te kirne dav
talan dîkin pê xak û av
her dijmin hêz û dirav

eger bimînî sist û xav
ev taristan nabê hetav
peyda dibî jana zirav

pêşkeve xorto gav bi gav
bi xebite ji dil û hinav
şarebaze û hebe sed çav

SERDANA GUNDÊ FİLA

çûm serdana gundê fila
carek mi dî li min hîla
bê tirs û pîrs çûme sîla
awir vedan gotî bila
wê delalê sebera û dîla
serxweş kirim hat nehêla
bû şeq şeqa dest û tîla
mar di reqisîn li ser mîla
wê perîya ser çeçîla
bê hiş kirim jimaç û zîla
pêta evîna sor gula
avê te cergê bilbîla
piştî cenga til û cîla
destê mi çûn nêv paxîla
şebnem li sorgulê şêla
dest û hinav ketin pêla

XEM Û XEYALÊ TE EZ REVANDIM

Xem û xeyalê te ez revandim
çol û bêlana te ez gihandim
ji ber te sotim tez şewandim
bayê evînya te ez hejandim

dildarê royê di sîngê teme
bi çeleng û çakî mêvanê te me
ji ber fermana te heles teme
sûnd bî serê te, te ez helandim

Dêrsim û Agirî ji taca tebî
Sîpañ û Cûdî du burhên te bî
armî, derya Wan du çavên te bî
rondikê çavên te ez pêlandim

Şingal û Bêxêr du biskên te bî
Sîndî û gulî kepiyên tebî
geliyê Elî jî devê tebî
şêrîn zimanê te ez bezandim

Declê û Fûrat du kezyên tebî
Kerkûk û Hewlêr du sîngê tebî
Sersing û şeqlaw du lêvên tebî
du awrên çavên te ez weşandim

Hemrîn û Mefîn du ruwên tebî
zozik û şêrîn du guhên tebî
Bêrzani bi xwe zimanê te bî
li dora cihanê te ez gerandim
gera cihan tev hemî ji ber tebî
pêşmergên dilêr nişana te bî
ala kesk û sor ser sîngê te bî
bî şahî û cejna xwe te ez gihandim
Omerê le'le

AZADE ŞERÎN
AZADE ŞERÎN

Azade şêrîn, her kes dinêrîn, dê were virde
azade şîrîn, çav westiyên hingî li te dinêrîn
nazik delaîlê, nûra şemalê, rihî li balê
tarî dî malê, azde rindî, dermanê kurdî
çendî tu kundî azade rindî bona te alem
tev bûn du bendî, çima tu bazdî, daxwazê nadi
azad pirêz got azad te kuştin, te ji derd ne şuştin
di zengê de xistin dîsa te miştin çimkî te hiştin
roja me kurda ma tu nizanî dîsa xuya kir
li ser vê cihanê pîroz bike wê rûnê li ba wê

PÎRÊ XEMCIVÎN

Ez bûm pîrê xemcivîn
bê hiş û mest û jêr nivîn
li dil vebûne sed birîn
ji ber evîna şoxa şêrîn
bilbil civanê gulêye

evîna te ez pîr kirim
bê can û hem bê bîr kirim
bê çar kirim, xem barkirim
şaş û nazan û jar kirim
bilbil civanê gulêye

ditê xemgîn kir êş ûjan
agir berda hinav û can
hey zalimê bê bawerê
ma kanî peymana berê
bilbil civanê gulê ye

Sebrî Botani

AXÎNA JI DIL

Axîna min tim ji dil tê tim ji dil
li min xist merez û kul, xem û kul
hiner birin ji dset û mil, dest û mil
hisret kirin çitna gul, dîtna gul
şev û rojê dirêjkirin, dirêjkirin
çav ji xewa bê parkirin, bê par kirin
kul û xema bi hev re kirin, bi hev re kirin
ta di dilda xwe bicî kirin, xwe bicî kirin
çav û dilê bûne gunehkar
her civandin ta kirine bar
ev derdê pir nayên ji mar
xwe berdan ser dil wek kurmê dar
xwedê çawa gul were çê kir
neqşek nema li wê bejnê kir
wextê mi çav di dil bi xemê kir
herdiwa di dil de hêlin çêkir

ÊMÊ

3

Ay lê êmê , nazikê nazdarê, ser mezinê
aqil kême, beybûna welatê Diyar bekir
hênkaya welatê Mûşê, sozdara minî,
vî zemanî rabe ême

ay lê lê êma, mi go ez bi yarim tepa şewitî
diketim minê dî li kutlê biya, lê mi dî sê zeryê
mala kalo hat û meşiyar, lê meşa van keçka
nebû meşa hakima qayim qama yûzbaşiya, êmê.

Wele dengê van bê bava, nebû dengê naqosa mifre diya
lê bêna van
keçika nebû bêhna misk û emberê, şûşê kolonya bi ser
kambaxê gundê me de fûriya, hevalno, hogirno, lê migo
bejna êma
hemo tak rîhana devê çême wezê xeşîmim zarome, nema
zanîm ji kîjan alî, de rabe eêma

folktor

BER DILÊ MIN PIR ŞÊRÎNE

Li ber dilê min pir şêrîne
wek kulîlka bi hilm û bîne
dilê min bûye bi evîne
bê te min gazî û qêrîne

5
derdê te weke Xabûrim
bê binî û kûr û dûrim
pêlin girin ê din hûrin
li min xistin kirin dûrin
çi Xabûrek bê gemî
wek geliyê du devî

tu ji mir bûye derd û keder
tu car ji bala mi nayê der
wej evîna te nakim der
tuj mir bûye kul û keser
hela were şêrîne
dermanakî vê birîne

kengî li me bê dem û dewran
vegerî li me rojê ciwan
bême cejna her dû dilan
bême bîna guî û baxan
miradê me bi cî were
şêrîne bê derdê

piştî her dû çavê belek
mi hes nekir hîna kesek
belkî li me vegeî felek
herdû dila dîsa bik yek
hela were şêrînê
dermankî vê birînê

AGIRÊ DERDÊ TE ÎRO SOTIME

Agirê derdê te îro sotime wek piperik
awirên wan herdû çavan dil vekirne sed birîn
sed derî dadan li ber min ta ku nehem dilberê
qet min nikarî bû vekim ez li ber xwe yok derik
min di destê gulfiroşan dî gulek rûgeş biken
mal û can dan bihayê, sorgula geş bê şîrik
min nizanî ku li hawêr wê hene xar û kelem
bûye çil sal ku bi wî xarîve ez mayim xerik
min dixwest ez bîn bikim wê sorgula nazdar û geş
lê ji destê min revandî sorgula min ser şîrik

Çegerxwîn

GEWRÊ

6

carekê mi ji xwe re dî gewrek
çavê wê reşî belek
xwe berda nav dilê min
min jê hes kirî gelek

ez û gewrê bûn dilek
bûne rih'ek, bûn canek
tucar gewrê jibîr nakim
ji niha û sed û salek

hat bîra min bîrh û çav
lêv û diranê li hev
bejn û bala te zirav
perê tarî weke şev

nesîbê me tev nebû
ne bi destê min û tebû
xêr nexwaza em dûrxistin
lê dilê mi li cem te bû

binêr li min û vî halî
ji eşq û xema ez dinalim
wextê çavê min li te ket
keser xwe ser da alî

Kemal Şanbaz

7

MIHEMED RONÎ

Mihemedo ronî minê çî ji te re got û tu xeyidî
ava gola li min û mihemedê mi cemidî
giyakê çola li min û mihemedê min seridî
heçî neqeba herdû dilê şêrin xera bikî
lê heger xort bî bi ciwanîka xwe şa nebî
û heger qîzbî tucar ne zewicî
û heger jin bî tu car ne welidî

Folklor

B BEXÇÊ GULA

Ez çûme nav bexçê gula
zanim ku min berdaye rê
guhdarê dengê bilbla
ez xweş di zanim vê sirê

ev reng û deng û av û dar
vê kir li min xweş kir buhar
anîna ber çavê me yar
ketme xeyala dil berê

ketme xeyala hûr û kûr
awîr min avêtin li dûr
nake li min bû şewq û nûr
dilber ji bircê daye rê

derket ji nav Bircê meşî
ava çema qet ne xweşî
sorgul ji ber şerma weşî
ez dame ber yek awirê

Cigerxwîn

EMAN DILO

♪

Eman dilo eman dilo
ji derdê yarê tibi kulo
janê eşqê avêt dilo
dil û kezeb tev bûn kulo
Yar bû gulo ez bûm bilbilo

jinav bexça meşî û birêket
por wek herîr li ber bê ket
canê min ma û dilêm pey ket
dil wek tîr û tevan lê ket
ji serê min çû hiş û aqulo

Ji nav gula derket meş tê
wek horiya li nav buhuştê
X gulan hilm û bîna xweştê
min dî kember daye piştê
X hêsra hinarkêm bûn şilo

dî ber mire bihûrî dimeşe
yek li ber min kir wek reş
li pêş min kir şeva şeşe
ez bûm wek birîndar ûnexweşe
dil û kezeb tev bûn kulo

Mihemed Eli şakir

PÊŞKEVIN EM SERFIRAZIN

Pêşketin em serfirazin milletê kurdî
yan mirin em dê bibînin yan jîna kurdî
wa milletê kurdî

ala rengî bote deynim ger ser bidordim
ger nekim bê tu bizane ku ez ne kurdim
wa milletê kurdî

xwendevanim ûxwendegahim bê alû leşker
dê bijîn paşî bizanin rêçê bibin ser
wa milletê kurdî

Kurdistan êdî menale lawê te hatin
xwendevan xwîn firoşê axa welatin
wa milletê kurdî

mal û dil û can bi carek bo te fîdakim
xwîna xwey paqij dirêjim bin destî nakim
wa milletê kurdî

M. Ehmedê Namî

AY LÊ GULÊ

Ay lê gulê gula minê
şêrîna li ber dilê minê
gulê nadim bi malê dinê
wel ser gulê tîmkuştinê

Gulê kesk û sor û zere
nîşana alê li sere
êdî reng sipî gewhere
şêrîn û peymana minê

rengê teyî pîr delalî
bîlbîlê li ser te dinalî
te nebînim bî vî halî
amanc û kedera minê

zordar dibê ez gul nadim
ezê zend û benda badim
ezê kelh û sera radim
azad dibî bî şoreşa minê

bi xwdê ez pismamê te me
bê sûnd û pesindarê te me
ser ceng û hawrê te me
qelenê te ji xwîna minê

Omerê le'lê

KEÇA GUNDA ME

Ebdul Ezîz Sefe

Ez keçim keça gundanîm
kufilka serê lawanim
rîhana rez û çemanîm
lawîko ez birîndarîm

Delalê tu xwîn şîrîniê
dilekî lêv hingivînê
mij xorta gava midibînî
bêriyê wez evîndarîm

lawîko evîndarî şerme
gelekî bi tirs û serme
evîni gunehe li cem me
lawîko ez bêrîvanîm

delalê bejin rîhanê
kufilka heyva gufanê
bizane xweşya jiyani
bêriyê ez evîndarîm

lawîko were mala me
mî bixwaze sehke kula me
gustilkê bike tîla me
lawîko ez bêrîvanîm

delalê bêje bavê xwe
min bidê û dewlet serê xwe
qayilke delalê dilê xwe
bêriyê ez evîndarîm

MIN BIHÎSTÎ TI NEXWEŞE

Min bihistî tu nexweşe
çibikim bextê min tim reşe
dilê min herdem bî kule
carek ne bûye geşe

delala min tu pir têşî
derda xweji kesîr nabêjî
bendî te mam ez hiliyam
tû kulê xwe jimire bêjî

nayêm ba we li min negrî
çima wilo tu bê sebrî
evîna te ze hilandim
ma sozê te hefta kengî

hêstir ji çavê min tên xwarê
wek hûr xunava buharê
alem tevde dîkevin xewê
çavê mi ji bo te şiyarin

Kemal şembaz

MIN CANÊ DÎT

Mistefa Artûşî

1

min canê dît bi çavêt zil
min yarê dît bi dilê kul
war û hêlin bûne kavil
min tu hêlayî belê nej dil

Dil vîna min dil vîna min

2

Ji nav baxê ez hatme çinîn
dûr ketim ji warê şêrîn
kilêz bêt jîna bê hêlin
bê awaz û cejn û narîn

dilvîna min, dilvîna min

3

Bigrîm bo xo ya ji bo te
li ser xora sotimbo te
sûnd bi kavil û wêraniya te
dilber nadit evîna te

Dilvîna min, dilvîna min

5

Kaniya te av jê firkirî
te nedizani ya dav kirî
te girêda çav û perî
xewnbû go tu serda birî

Dilvîna min, dilvîna min

çalka zilka her belavê
7 ' berbay çûye ber ba û vê
şerme li destûrê ravê
du car bikevî yek davê

Dilvîna min, dilvîna min

Were guh bide vê pestê
ezê dijîm çerxê bîstê
ger liv livîm dibên rastê
bo nexweşbûm ketme xestê

Dilvîna min, dilvîna min.

BILBILO

Hay bilbil ' bilbil bilbilo jaro
hay ' hay bilbil hay bilbilo
le çima carekê li baxê mi rû nake şil
le çima bi awaza xweş nakî dil
hay hay bilbil bilbilo jaro
le tembîka min li tebê tê tucar û tucar
hêlîna xwe çêneke li ser dara bê gul
le dara bê gul mîna evîna ne ji dil
zewaca tev kul

Dr Feydella Xiznewî

CANA ŞÊRÎN

Ey can canê cana şêrîn
te dû pisyar ji min kirîn
car revandin car koçerîn
nizanim kê em ji yêk kirîn

 sipêdê ta roj çû ava
 ta ku heft nîve ket şeva
 her ez bûm, evgerêt şeva
 ez bûm per canê van çava

revandim ez revandim ez
revandkî bi lez û bez
yê bê reşmal û koz û pez
ji dîtina te têrnabim ez

 ma te çend keç hilbijartin
 te bi destê xwe veşartin
 çend ser hatî bi ser te hatin
 ma te bo çî qîz negirtin

M. Irtîşî

RABÊ JI XEWÊ

rabe ji xewê çavê raketi
dilêm şewitî agir pêketî
şêrîna min çû tu dil vêketî
dêçî bikim îro ji dest min derketî
şêrîna min bir zalim neyara
ez mame feqîr, mam li ber diwara
ez bandikim qêrîn hewara
kî ser hêlîne, kî ji xew şiyara
ser min zivistan ka buharê min
şêrîna min ket dest neyarê min
wê li min qut kir ziman, zarê min
li min xopan kir şûn û warê min
çi deng bê ser min ji biharê dila
ku bê guhê min dengê bilbla
ez wê hilgirim ser herdû mila
ez pê dermankim derdan û kula

Bê Bihar

HEBS Û ZINDAN

Hebs û zindan kûr û tarî xewa min nayê
ji eşq û evîna gulê ketme belayê
gula min vebû bînda serê çiyayê
min go gula min were vir gul bê dem nayê

gula min rengîne, gula min geşe
gula min bi xelkê tahle bi min pir xweşe
dunya li ser min rûn dem li min reşe
dest ji gulê bernadî ku xwîn bi meşe
gula min kesk û sor heyran, gula min zero
Hebs û zindan da riziyan gul bê xebere
gula min bindeste heyran bi kul û kesre
dest ji gulê bernadim can bi dim sere
gula min tu xeyidî min guneh çêkir
te ji min re çî got û mi bi can û dil dikir
min mal û can da ser dîsa hindikir
riya min gelek dûrbû va işqê kin kir

Bê Bîhar

DI XEWDA

Di xewda ez çûme şûn wara

nale nalê van dil dara

ax û ofê evan yara

nedhat dengê van dildara (şivankara)

Leyla rabû xwe di me werkir

go dildara te çi li min kir

te dil fêrî dildarê kir

te ez hêlam te xwe ker kir

leylayê çi di mi nehêla

giyanê min xirtik şêla

min go diçim wê nehêla

gêrandim ser kavi ûkêla

go baş bû tu çawa hati

başbû kesî tu ne dîtî

xwezî bisaxya xwe min dîdîtî

gerdena min te tê mêtî

1
2
3
4

ÇIBIKIM BI CAN

Bê Buhar,

Çibkim bi can piştî herê jîna ciwan
bexçê me hişk tê da gulek nakê xuyan
qutbî ji ser îro çima ava jiyân
avnê ji Bîngolê û kanî, serheda
 tew deng ji şalûl û qumrîya
 tenê geryam li nav tiştêk ji minre tènê
 tê de biyanim ez bêm raz wermam tenê
 tiştêk ji çelsan dibên hêvî xweda
warê me ket destê çeqel, rovî û gur
wana li hev û parkirin war bir bir
jîna minî mayî tucar nabêm şukir
ferman ketî dest bêcirên pîs û gede
 îro ezê dil û reben, bend û benî
 derya xema ew kûre, pir ez çûm binî
 pir zad min çand, avda bixwe dujmin çinî
 hin jê mi xwest, dujmin ji zad kulmek neça

şev reş li pêş min bû hemî tûk û kelem
destê sitemkar wî dilê min kir elem
dujmin wekî şah nadirê şahê ecem
ê hatî ji min kuşt wî tucarî keys neda
destê dua hêvî ji wan nakim tucar
ez çek bidim xortên heval merd û şiyar
mam bê bihar bînim bi zorê xweş buhar
min dî bî qelsî qet kesî tiştêk neda

WERE WERE LI NIK MIN RÛNE

wer were li nik min rûne
dilêmin kule bi kewîne
eger rojê ez te nebînim
hemî dema li min girîne

were wer reng esmerê
wek kulîlka li pencere
şev û rojê di xeyalê de
dî û hi navê hatin derê

were were çavê belek
wê xwêdana pirça xelek
tu bi xwedêkî ji nik mi neçe
kulê dilêmin bûne gelek

NESRÎN

Demê min tu dîfî Nesrîn
herdû çavê di reş digrîn
ewan çava digote min
careke dî tu min nabîn
dil û can min bibîne xwîn

ji hemî ^{hemî Lay min} min vebîn birîn
ji ber şenga diran zêrîn
ji ber şoxa bejîn şêrîn
te dem ^{te dem te kil herf û xwîn} te
tu ji gula ^{gula} bûyî nesrîn

buhar behî û nesrîn werya
kevne nêrî li ser çerya
heyfa min tê nesrîn birya
rondik weryakî ser wan rûya
ew çavêt reş gelek girya

ez
nesrîn xwezî te bibînim
tû şîn dibî careke dî
nej wê binê ji bineka dî
ne ji ^{vi} warî ji warekî dî
xwezî çî car nehête dî
eger bêtin bi regekîdî

Xelaf Zibari

--

MIN CAŔEK DÎT L

Min canek dît li nav çiya
ronahî da çar aliya
rawestam bin siha piya
nexweş bûm ketme ser ciya

Hişyarkirim qêjina wê
min xwe avêt ber piyêt wê
ber perekî mezin yê vê
min jî guhda gazinêt wê

ne saxeke giranim ez
ya bê pirs û dermanim ez
bê xudan û sexbîrîmim ez
ya bê bab û semyanim ez

Ferhadim ez şêrîna min
wey te xwelî bi ser serê min
wey nazîk û serbara min
kul û gazînda neke ji min

kaxeza jî kêre biweşînim
perda kî şêxî bi hejînim
ser kêleya kê çakî rûnim
dermanê te jî kîrê bînim

PERÎT ROJÊ

Wa perît rojê hûn min ne hêlin
min jî qenc naskir xîrfen û fêlin
çi rêka min girt derket kore rê
çi barê ez çûmê bivok û pêlin

xewa min nahêt şeva girane
xuh û xwîna min bûye erzane
şeva dirêje digel kê rabiwêrim
yar hev min nîne ceger talane
yarê ta kengî jîn bê te sarbit
gula digvêşin ta gulav hebit
me çend ber milêt gula guvaştin
bo hizreta me ev rû gulavbit
ezmanê lal bit bera her nebit
jîn bê serbestî bela wêran bit
çavêt girêdayî bela her nebit
destê kurt û teng bela her nebit
derb bi kîlîn mirin tê nebit
dê gehî nete dujminî nebit
sexmera tîta ev ro meşextim
raste meşextim dil meşext nabit

CIWANÊ ' , CIWANÊ (GAVA EZ MIRIM)

Ciwane ciwanê tu ciwanî ciwanê
min nedît ciwanî husanî ciwanî
dibêjin perî paşe ew kanî
diyare tuwî ey Kurdistanê

kela hevîné, zora bilinde
warê seyrana xoşî her rinde
kesê bê bê bêt naçîte serê
hemî dirkin rê kavle gunde
kesê çû serê diçînit gula
kesê vîrsiya gur bû dilinda

Gulê xwe xemiland xemla bîka
min gul ne niyasî lî nav kuilka
gulê jî dinê ez bê par kirim
nazdar ferîzbû bin siha mîga
gulê dil min kir paytextê xo
rûnişte xwar ser hev wek melîka

gava ez mirim geli zindiya
min ne veşêrin wekû hemiya
gorêt min çêkin binsîha çiya
kêlêt min çêkin jî dû keziya
hemî adara hûn min şiyarkin
da bikme şînî jibo me hemiya

YADÊ

Yadê rebenê roka me hilatî ji aliyê çiya
şewqê avêt nav bax û mêrga û kaniya
xortê kurda rabin roja we hatiya
kal û qîz û xort rabin de em herin serê van çiya
de emê binêrin li van çîçek sorbûn ji xwîna van kuştîy.
ax ax li min ay ay li min halê min tunîne

yadê rebenê emê birîndarê xwe dermankin şehîdê xwî
veşêrin

emê sûnd bixwin bi qadî Mihemed bi şêx Se'îd xewka mi
nayê

ew kul ji dilê me der nayê heta em ala rengîn nobîm so
zozanê kurdîstanê hîldayî

ax ax li min ay ay li min welatê min şêrîne

Kemal Şarbuz

EZ DERBÛM

Ez derbûm dinyayê bi şîn û bi ser
ez bûme xerîb geram der bi der
felek roja min çû nehat û nema
te ez berdayîme deştan û çema

KEDERA MIN ÇENDÎ CIWANE

Kedera min çendî ciwane rengê gulê
sor û renga, kesk û şîne xemla mi lê
mi gazî kir xweş lîmin nerî got min belê
li min kerkir cerg û mêlak tev û dilî
peymanek da li min hejand bisk û gulî
burhên kevan tîrên çavan berdan dilî
berê min da serê çiya binya gellî
li wan ber ava, co û ava gelyê elî
seyrangeha xortê ciwan nû ewilî
destê me lev em lê geran ji mîva dilî
keç û kurên kurdin ciwan reng xemilî
hin ji Tirka hin ji Îran Sûrî û gulî
lekin paşî ji Sûrya gihan nû têkilî
bihev re kirin kêf û şahî reqsa mîlî
dêmahiya xatir xwazî kirin gilî
keder û kul te revandin ji nav dilî

Omerê le'le

XWEDA HAFIZ

Xweda hafiz xak û welat
gerdena te aza welat
gerdena min tu azakî
dinya mêrg û mirîna welat
dil perîşanim feqîr û jarim, bê kes û karim
min ho nevyâ bes hosa hat
tu li min heger xak û welat
min reş geş kir min nan nebat
xweda hafiz xak û welat
dil perîşanim, ferqîr û jarim, bê kes û karim
ez zanim hûn bêrya mi dîkin
yê bi şev û roj hizra mi dîkin
agirê xwe hûn hil nakin
elboma min herdem vedîkin
dil perîşanim, feqîr û jarim, bê kes û karim
kes heyê vê gulê bo min
bighîne destê dayka min
mizgînê bide yara min
gulê nîşana saxya min
dil perîşanim, feqîr û jarim, bê kes û karim

herdû pêkeve da tèn dinê
herdû vêkrê daybîn kinê
wê herdû tim bi min bêjin
dabim bêjim tew ya binê
dil perîşanim, feqîr û jarim, bê kes û karim

ŞERMÎNE DIL

Şermîne dil dê çawa şev çirakim tariya
bo dê bêjim, har û gêjim dil verêjim, min viya
lew şêrîne, nazenîne em ketin dordê girîne
rewşaa şoxa dila, xanzada textê evîne
ew buhara li dêmê riştî lê belavbin lal û gul
lew di xwînit kew bi sohtin hêr û jana ev ro dil
ger me zanîba tu çi rengî, da bîna me hêt
ne torîn û ne perî ne meya me ji dil divêt
sed hezar torîn û perî bibne gorî te delal
çi meya ji lêva dibarit, bi rengê sor û zelal

Bedir xan Sindi

IQBALA BELEK

Li çil û şeşê xwazgînî hatin
li şeşt û yekê berbîkî hatin
binkê dildariyê dîsan medana
iqbala belek palek wêrana
hat xwazgîna min parta dîmoqrat
sîh û sê hezar şehîd da xelat
Dawet kirêt min ave bûn bira
xêzvan û cotayar û pale û dektora
lawçet bîrêt min ne hêzevan bûn
xwendiyêt min bîst û yek hêzbûn
ez bûme derya ji xwîna şehîda
gemiyek wan çêkir ji hestiyê şehîda
xatir ji min xwest van genc û lawa
bê hizir û tekbîr nizanim çawa
dîsa bizyabek davêt perya min
dîsa agirek kete dilê min
vê parta delal hevala ez xwestim
belê dijminan va ez guhestim
va ez guhstim bêkes û semyan
bê xeml û rewş û awaz û dîlan
dîsa hevalên xemla min behî
dîsa min şîniyê nîhar û behî
dîsa ji nişkê ez bûm yara xelkê
dilê min rawest hawar te kengî
tu min ne hêle ez ketme bextê te
ez her dimînim li civaniya te

TU WÎ KEWÎSTAN

Tu wî kewîstan ezim keví
dildarê te me wî bi navî
sed keç bêne biperya min
ji dilê min der nakeví

sed keçá ez bo xwe bînim
dê navê te her vexwînim
nişanê te ez na biñim
kesî wek te ez nabînim

ez dê keçá xwe bite navkim
bo me tê te dê em lê berkim
her çar aliya ez ê zêr kim
dê mamîka li rexa helkim

kurê min rapête piya
keça min jî bête şiya
li kê raşkin van axiya
tê bi mîne ser vare hemiya

DEH Û YEKÊ AZAR

Deh û yek azar cejna azadi
bîst û yekê wê newroz û şadi
bi xêr bê buhar newroz û adar
xweş dibî bi wan dilê evîndar

agirê newroz li girê yare
hilbû bi şadi mangê adare
mêzeke îro li guhê laleş
rûdêmê keça mîna gula geş
pêşmergê nebez dara azadi
avdan bi xwînê bi şad û merdî
silav her li wan li deşt û çiyay
xwîna xwe rihtin le boyî jiyay

qîz û xortên kurd çeleng û çakin
bi awaz û deng wa tim di bakin
zengilê jînê newroz vaye hat
rojek nû hilat pê xweşbû welat

KOÇÊ ME BAR KIR

YÛSIF BERAZI

Koçê me barkir danîn li zozan
ew pir bi min xweş tev mêrg û çîman
hatin ji dûr da wan pir vegirtin
dujmin li dor min çadir û sîwan
Rimbaz ji dijmin wan rim hejandin
hatin li ser min wan şer gerandin
ez bûm birîndar tev ga û pez çûn
sorgul û nêrgiz wan tev weşandin
dotmam li ser min hatî giriye
gotî bi min re halê te çîye
kolak ji dijmin dotmam bir û çû
kes pê nizane wê bi kud birîye
min çav vekir ax ma ev çî dewran
torîk û rovî zorkir li şêran
heyfên li lawê Rîstem û Xusro
werman di xewda qut bûn ji wêran
rabûm ji nû min kir qîr û hewar
piştî ku ez mam bê cî û bê war
dizên reşik xas toran û Îran
girtin ji min war qut bûn li min zar
dev za û tî bûm hîn dol û îvan cû

ez wer nexweş mam dîktor kuda çû
wek min gelek çûn tevda di vê rê
namûs nema wer ket bin nigan çû
Tevde ji destên xapok û oldar
rihnî li min bû tarî û êvar
meydan çî vala ma wer bi dujmin
derdek li min bû tarî û êvar
zarok biçûkin ez wan şiyarkim
xwendin li wana tev de bi barkim
heyfê mi rakin dujmin belakin
bûm Bêbuhar ez rabim nû warkim.

XAÇA SOR Û ŞENG

Em belavbûn li cîhanê kanî xaça sor û şeng
bo bê dengîn, bo bê dengîn, jîna meya bûye ceng
kanî ew mafê mirova bêt bibînit me kurda
kanî mafê kurda bêjin bo meşxet bûn van erda
ka civata aştiyê, ka bêt bibînit rastiyê
bo nahê te behya me bû, wer bibînin şîniyê
ka civata mileta, ka çî sehim bo nê bû nema
yê bi hêzbit û heyîbit, ma ewe şahê dema

XORTÊN MELÊ

Xortên melê ne bê jimar
gêwên ne hingin nav û dar
serbestî û azadî kar
xwînehê dirêjin bê hedar

kurdin me azadî divêt
xwînehê dirêjin bo welêt
sûndê divên xew li me ne
heya ji cî rakin neyar

ew hêvî û gazî bikin
ger em nebîn dost wê çî kin
derdê bi dest derman nekin
ger em bimînin bendewar

hingî me go em westiyar
heya bi çînehê em gihan
dengê me çû koma cîhan
kesik li me nabê şiyar

ala bo aştiyîya li dûr
Berzanê me hil;dane jor
yan bêne kuştin tev li dor
şerme ji vê em bêne xwar

Ehmedê yew Sulih

DI ZINDAN

Mihemed Şêxo

Di zindanê dinalim ez
sibêde heta êvarê
çava vedikim te nabînim
tuj min dûrket şêrîn yarê

evîndarê tebûm dînê
va îro tu mi di hilînê
çav rondika dibarînê
dil bi çavre dînalînê

tu gulbû min tu bîndikir
çiqa gava ez hatim hundir
tu dûr ket te dilê mibi xwe re bir
tenha te ez hiştim şêrînê

dikim derim ji dinyayê
ka soza ku te bi mir dayê
te hewara mi his nayê
gelo tu ji kû di axînê

axîn min û te bi tenê
çare tune jêre li dinê
me dost nîne li vê dinê
cergê me suht vê evînê

EZ BÛM FERAR

Ez bûm ferar dûrbûm gelo ji yarê
qet dost neman tev bûn neyar bi carê
dewran limin ew çep gerî lipaş dibarê
Bûm wek gumok hêsirên min tim dibarê
ez wek gûyîn tim roj û şev dinalim
ez mam biyan bêkes û bê şev dinalim
ez bûm wekî kalê temen buhûrî
rê dûre bi meş ta qet nema û nikarim
dinya zivistan pir bi ba bahoz
berf sipî sar tê bi mij û tev toz
şev reş û qir şaş bûm ji rê bi der çûm
kopal min girt piştê me xwar û pir xûz
birçê û tî derdê giran bi ser de
sersem û gêj şaş bûm herim bi kurde
pir dem wekî Mûsa li Tûr mi bakir
carek xweda min qet nedî te cabda
tae't, nimêj ma ey xweda ji bo çî
jîna me tev tae't mi kîr bi qencî
dawî temen ez mam feqîr û bêwar
ez wer nexweş bêkes hejar û birçî
barê giran îro çîma li ser min
tev rê tewer şaş kir hemî liber min
yarê kirim wê Bêbuhar te yar da
dîl xweş ne kir derd zêde kir ji bo min

Yûsif Berazî

WELAT

Hey welat ' welat pir şêrîn welat
taca cîhanê xemla roj hilat
tev petrol û kanî û darê zêr zewat
li nav te xabûr Decle û ferat
 dî nav te dene bajarên bişan
 yek Waş û kanî, paytexta Mîtan
 yek jî amedî, paytextê Mîdiya
 yek darê Ekmîn ferman û berat
ji nav te rabûn Keyxanên bilind
Wek Keyxesrêwî Restem çend û çend
wan ferman kirin ta Yonan û Hind
wan ava kirin pir birc û kelat
 ew dîlawerna lawê te kurd bûn
 gelek jêhatî mêrxas û merd bûn
 xwedan serbaz û xurt hêz û cergbûn
 dujmin ji dset wan tev de man sermat
gelê li dor wan xulamê wan bûn
ên tazî û pêxwas, hov û nezan bûn
birc û kelên te bi wan wêran bûn
li te fermankir ê ku ji dûr hat
 nevyê te ketin bin destê neyar
 îro bûn rênçber birçî û hejar
 gel tev serbest bûn em kurd man bêwar
 wer bê Buhar man dema me nehat

Yûsif Berazî

KOÇÊ ME BARKIR

Koçê me bar kir danîn li zozan
ew pir bi min xweş tev mêrg û çîman
hatin ji dûrde wan pir vegirtin
dijmin li dor min çadir û sîwan

Rembaz ji dujmin wan rim hejandin
hatin liser min wan şer gerandin
ez bûm birîndar tev ga û pez çûn
sorgul û nêrgiz wan tev weşandin
dotmam hat li ser min hat û girîye
gotî bi min re halê te çîye
kolak ji dijmin dotmam bi r û çû
kes pê nizane wê kud biriye
mi çav vekir ax, ma ev çidewran
torîk û rovî zorkir li şêran
heyfên li lawê Rustem û Xusro
werman di xewda qut bûn ji mêran
rabûm ji nû kir qîr û hewar
piştî ko ez mam bê cî û bêwar
dizên reşik xas, toran û îran
girtin ji min war qutbûn li min zar

dev za û ti bûm bîngol jîyan çû
ez wer nexweş mam diktor kude çû
wek min gelek çûn tev de di vê rê
namûs nema wer ket bin nîgan çû

tevda ji destên xapok û oldar
rihnî li min bû tarî û êvar
meydan çî vala mawer bi dijmin
derdek li imn vala ket pirêş û ujwar

zarok biçûkin ez war şiyarkim
xewndin li wana tev de bi barkim
heyfê min rakin, dujmin belakin
bûm Bêbuhar rabim nû warkim

Yûsif Be'azî

SÎNEM

Lê lê Sînem çiya bilindi ez te nabînim
erê bê bavê dînê mi go mektûbekê bişîne
Cezîra Bota ji bo ez bi xwînim Sînem
heger tu nexweşe ez textorim û hekimim

folklor,

HO DAYÊ' DAYÊ

Ho dayê dayê cegera teme
her çanbde îro wer dûnî teme
her gav û herdem ji bîra teme
wez keterbînê qencyê teme
hêviya min ewe ji te wa dayê
xuşk û birakêd min hoşyarke dayê
Keç û kurêt min hoşyar key dayê
danê zivistanê cegerê dayê
xuşk û birêt min keç û kurêt min
eger ko te da kanî kekôt min
dsetê xwe daykê bi serîda bîne
jêre bêje va ew serhatiya min
bêhna Qeladizê bike kepêt wan
du kêla de kan bike çavêt wan
hingîna sertîz bike guhêt wan
derya xîrney bike dilê wan
divya jiberkin ewê dîrokê
çaxê qeyrebûn bêne berrokê
ji bo hem çeka çend parçêt top
tû bike meyze cegerê daykê

VÊTNAM Û KÛBA

Tolazêt kurda hûn rabin hestin
Vêtnam û kûba ev ro serbestin
piştî me hatin, pêş me gihştin
vêtnam û kûba heval û dostin
geli rêncbera û netwêt bindest
hîng bimirin serbest bes nejin bindest
dujmin û dostê xwe jî yek binasin
bes bijîn jar û bes bijîn bindest
kak û şivanê bê kes û jara
xuşkê rêbert pale û cotyara
gelo rênasêt evan rêncbera
her ê ketiye pêşveçûn bira
Kurdo ne jîne, kurdo ne hêlin
em xebata xwe çi car nahêlin
keç û kurd pêkeve dê bese rabin
bese nakokî gelo hişyarbin
gel hevalêt xwe desta tê girtin
bir kuştiyê bese bihêlin
pale û cotyarin bê kar û warin
xwendekar, belengaz gelo rêncberin
dê rabin vîkara wek xuşk û bira
rehêt zaroka da ku nehêlin

DERDAN ÇI EZ DİL JARKIRIM

Derdan çî ez dil jarkirim ey felek
êdî nikarim ez bijmêrim bûn gefek
barê xêzanî jî li min hîn nebes
serdar jî pîsara çî ez bûm hinek
mêrê gemar îro hemî pêşketin
karê nebaş îro jî war paşketin
kûçîk bilez kom dibin
mêrên durust nabin xulam paşketin
wê tuşt nebê parek jî çem qels dibê
bahtê gemar dajo li ser kom dibê
lê qet gemar avê çema nagirê
av xurt dibê dajo gemar pak dibê
zanî bi birçî û bê war û jar
lê baz tucar nabin xulam ey felek
zanî tucor nabim xulam egfêlek
tim bergerim razîme ez Bêbuhar
cardî xeman wan dest li min dane hev
pêde bi lez ew tîn bi meş geh bi rev
piştî ku ez bûm Bêbuhar nakevim
dem bê bi cengê ez bixim jî hev

Yûsif Berazi

WEY LÎSKÊ HIZIR Û BÎRÊT MIN

Wey lîsk Hîgir û bîrêt min
bînahiya her dû çavêt min
dê bi cî bîne daxwazya min
car davêt ew pirça berdayî
wekû reş marekî hildayî
hindav ew bejna hiljişyayî
ta bo min bike diyarî
dê bo xwe kim yadkarî
da jibîr nekim vîşarî
dêkim têl bo tembûrekî xo
dê pêlêdim awazê xo
da ji te re vekim dilê xo

ŞÊRÎN TU CÎNARA MIN Î

Bê buhar

Şêrîn tu cînara min î
amanc û nîşana minî
ronî û rewşena minî
bax û gulistana minî
çavên belek lêvên şekir
dêma gulî bisk lê şekir
bejna te min lê meyzekir
derya evîne çûm binî
pêlan li ser pêlan veda
derbêm ji bin qet keys neda
vinê dilê me şax veda
qey dil diyanî dujminî
mîhrê tu bik êdî gidî
davan li min bestim vedî
min qet li dinyayê jî nedî
zû dilrevîne şewşenî
sorgul buharê geş dibê
cîhan hemû pê xweş dibê
havîn li pê tê hişk dibê
hew hat ji nişk de bêçînin
ez gulistana gula
pêxweş bikim derd û kula
şev reş bû ruhî hila
mi çî ji xwe re guî çinî

FERYAD

Feryad û sed ax û eman
ez ketime ber êş û bela
heyfa evî umrê ciwan
min daye ber derd û kula
derdan ji dil min dane şax
Nîsan li min bûn wek Tebax
mêrga dil û can çelmisî
hişk bûne hewdê sorgula
hişkbûn li dil mêrg û çîman
teyr û tilûr qet tê neman
îro ji wî baxî bilî
awaz û dengê bilbila
şalûl û ilbil mirxê baz
qumrî quling, şahîn û qaz
tey jê firîn derketne der
ma warê bûm û qertela
Tirêj bese qîr U6 hewar
e'mrê çûyî lê nabe çar
kêf û xweşî îro li dil
bûne wekî salêd xela

Tirêj

*Têbînî: lê lê ciwanê nemir Mihemed Şêxo ji cem awabi ser
vekiriye, bi destûra helbestvan Tirêj*

RABE GULÎSTAN

Mihemed Şêxo

Rabe gulîstan ez tu' bi tenê man
biçin seyranê li nav mêrg û çîman
seyranî xoşe demê buharê
li nav-gul û geyaû gel sêrî nyarê
xwezî û sed xwezî jîyan kirasba
gava min nevyâ mi ji xwe avêt ba
warê serxweşa cê warê minba
yara dilovan li tenîşt min ba
yarê buhar hat xemla gulane
eva buhar hat ne zivistane
yar hizreta me dîtna dostane
kula dilê me ev niştimane

RABE PISMAM

Bê buhar,

Rabe rabe pismam rabe
pismamo ji xewê rabe
rabe xew ji mere nabe

rabe rabe pismam rabe
ev dem ne dema xewêye
ev dema demê cengêye
va leşkerê dujmin têye

şer li ser namûsa teye
dujmin kete çol û çiya
girt ji bajar û gundiya
zindan dagirt ji girtiya

va agir berda xaniya
mêrxas gelek hatin kuştin
zarok di erdada birîştin
em dest valane hûn piştin
namûs li welat ne hiştin

EMAN

Yûsif Berazî

Eman eman eman
ez bûm warê xeman
ketim ber mirinê
tewr nagere ziman

bê ziman û zarim
dil bi êş û jarim
ji lêdanê evînê
deng kim ez nikarim

zindan kûr û tarî
birçîbûn û jarî
nan bê xwê av bi xwê
kuştin û neyarî

ev cejnê nîrozê
evînê kir wek dojê
geli kurda rabin
hûn tev bikin dozê

Amedê bindestan
paytextê kurdistan
ji xortê kurd zanre
evîn kir goristan

ERÊ ŞOXÊ

Erê şûxê erê canê

Tirêj,

tu wer dam biçne seyranê

ji xwer carek temaşakin

li vê govend û dîlanê

ezê çibikim ji govenda

ji dahol û ji sazbanda

xem ûderdên mepir kûrin

ji rengê geliyê Sîpan

kul û derd û xema bavê

wer da em biçne ber avê

go dengê bilbilan guhkîn

di nêv baxêd gulîstanê

bi şêrê dê bi serê bava

tu car ez naçim berava

dilê herdem bi kul bême

wê çibkê ji bilbilistanê

tu bi qedrê mishefa reşkî

bi ro û heyv û ateşkî

tu guh med gotinê vala

wer da em biçne meyxanê

bi xerqa û bendek û laleş

bi zeradeşt û bi arê geş

bi wî kalê veşirtî ez

tucar naçim di meyxanê

DESTÊ MIN BIGRE

Destê min bigre pir xweşe cîhan
da em derkevin serê van çîyan
gulê ser şaxan tev de va vebûn
ez û tu hîna mane perîşan

destê min bigre tucar bermeda
da em derbaskin bajar û gundê
dostê me pirin livê jîna xweş
lê wek me îro tev manê wînda

dema li me hat pêla bayê sar
ji ber wî bayî me bar kir ji war
cîhan bu tarî co tev miçqîn
şikestin ev gul hêvya evîndar

lê îro buhar mizgîn va anî
ji binê çîya derbûne kanî
ewrê li esman ji hev belabû
Mem û Zîn rabûn ji gora Xanî

FERHADÊ ÎÇMO

SÛLAV

sûlav canê ev ro cejne
kovana min ev ro mezne
neya nûye zora kevne
car dibînim car jî xewne
hinda xebat û xwîn û rêç
hema çawa her wa biçêt
yan miletek wekû kurda
bê paytext û sînor bijî
gera herdem ya pir av bît
ma tê çawa zû zuhabit
rêka xwîné kirye zêlak
ma tê çawa zû habt
bela pûr bim nav çemada
nego şêr bim nav rika da
bela bimirin bi bîrna
ne go bimrim ez di dilda
bela titik bête sotin
bi gurîka feneroka
ne wekû çik çik û leybit
bijî tim nav kunc û tîka

YAREK MIN HEYE

Yarek min heye bi navê jîne
tor û nazenîn ji min bi kêne
qelenê giran ne bi zêr û dirav
ji min dixwazî tim jî û xwîne
ma ez çî bêjîm ko ez razîkim
li çar birê xwe ez gazîkim
ji min jî û xwîn ji bo nêvîkim
li ber pozê min gulek bibîne
bo bîm evîndar ne hat û ne gav
bi ser dilê min bû jana zirav
vegirt hemî can ta dil û hinav
jîna bê evîn bawer ne jîne
dermanê jîne ji bo ez bînim
ko tim bi zana li pey evînim
çendî jê dûrim divê bibînim
ji bo wê bûm Mem himberî Zîne
yara min yare ma ne tim yare
danîşgeha li nav çar neyare
gava nebînim di mînim jare
hêvî ji xwedan ji bo me bîne

Rêncber

NEKE GIRÎ

neke girî û ne lorîne
rondik ji çava ne barîne
ax û keser tu nekşîne
derd û kula ji dil derîne
ma qey çavêt te kanîne
kul û xema li ber diçîne
çava veke û bi meyzîne
çawa felek me dixapîne
jîna te dûman û xwîne
hêsrê çava tu naşkîne
neyar dil kiriye birîne
tiji derdan ne ji vîne
tenê digrî li vî warî
tev razane tu şiyarî
sed mixabin tu nizanî
jîna welat jîmer evîne
yara perwer ne lorîne
cerg û dilê mi ne êşîne
feleka reş te nabîne
tuj bo wê ne lorîne

M. Şexo

DÎSA LI MIN AWIR KIŞAND

Dîsa li min awir kişand
yarê bî wan çavên belek
birca dilêmin hilweşand
ez kirme nêv çerxa felek
çerxê bî fitl û ger û dor
geh birme jêr geh birme jor
geh ez birim Sîpan û Tor
dunya li min kir wek xelek
zulma dikî kes neke yar
herdem bî qêrîn û hewar
wek leşkerê şahê Teter
kirne li dor xêz û xelek
ser sûte geh arişte dil
geh agirê Zerdeşte dil
derya kelek sergeşte dil
mişt û tijî geşt û gelek
ey dilberê dil gawirê
te ez dame ber yek awirê
canê dilovanî bike
zurmê li Tîrêj meke

Tîrêj

EM HEMÎ PÊŞMERGENE

Em hemî pêşmergene
em li xwe pir ewlene
serfraziyê dixwazin
em ne bend û kolene
hey setemkar hey teres
ma heya kengî ne bes
miletê kurd va şiyarbû
tevde jîr û xwendene
roj hilat wa çûye şev
gel hemî dest dane hev
tev dikin kar û xebatê
ew li pey doza xwene
miletê kurd namire
qet ji vê rê nagere
her wekî Tîrêj dibêje
çerx û dewrana mene

Tîrêj

ŞEVA TARÎ

Bê Buhar,

Şeva tarî li min reşbû
li ber min rê çî şa bû
geli kûrin, çiya tev dar
li min barand û bawêşbû
nema rihnî dibînim ez
çî serserem bûm çî gêjbûm ez
mî rê winda kirin tevde
di deryayê xemamim ez
nema karim bikim sebrê
ketim ahîn û nav zecrê
hejarî pir li min zorkir
çawa min girt gelo ev rê
gelek wek min di zecrê de
mirin ewna di vê rêda
mirin hindik di zindana
gelek war wan di qeydê da
ev yarê li min werkir
li min barê xeman barkir
felek jî bû neyara min
tevî dujmin bi mir şerkir

EZ JÎ BI CÎ BIM

Ez jî bi cî bim
ma tim benî bim
di tirsim wer tim lê dayê
bê bask û pî bim

xelk kêf û seyran
tim cê me zindan
mam bask şikestî, lê dayê
bê war û jîyan

ez mame bîrçî
bê war û bê cî
kesek vê nabê, lê dayê
ma ev ji bo çî

baxê mi kanî ka mêrgû kanî
ka mêrg û kanî
wan tev li mini kir, lê dayê
ev bar giranî

ez bûme bilbil
diljar û bî kul
çî mam Bêbuharlê dayê
dûr bûm ji sorgul

Bê Buhar

ZENGILÊ ZÊRÎ

zengilê zêrî nasik û nazenîn
ter û tolazê yara xwîn şêrîn
bi hatina te gulê gul barîn
xema em xwarin were xwîn şêrîn
bo dilê sofî tu xoş xelatî
tu xweş mêvanî gelek xweş hati
yarê tu gulî ez belatî kim
çavêt me ron bûn ser çava hati
wer da biçîne, denga Efrîqa
ji tîrsa dijmin zêrêt bi çîka
wer da biçîne Kurdistanê min
da qenc bibînî termêd law çoka
yarê buhar hat xemla gulênê
eva buhar hat me zivistanê
yar hizra te me dîtina dostane
yar hizreta me her niştimane
xukujê te me yar Kurdistanê
Sene û Kerkûkê û Amed û wanê
birêk xistine em dêser kevin

XAL XALOKA ÇEMA

Xal xaloka çema
şemamoka lema
te haj ji xwe nema
pê diket kul û xema

gul yazê lîlozê
lêv şekirê bozê
berê mi da dozê
çidikî dibêhema

çavê teyî spehî
du biskê sê şehî
rondik ji min lehî
hew nas dikin şema

ez xortekî Kurdîm
riya gel na berdîm
xwînê didîm merdîm
divêm reqs û sema

Kurdistanam kanî
kê bir û ne anî
rojek wê bê şanî
her tişt dibê hema

(pêt, Dr Feydulla Xiznewî)

EY FELEK

Ey felek ka ew sera û birc û qonaxê di min
ka rez û bistan û dar û kanî ew baxê di min
çiçek û nêrgiz herîştin tev ji bîna sorgula
sur perî nayên semayê kanî qozaxê di min
qeb qeb û dengê kewan nayên li ser lat û çiyar
kure kura rengê bûman, naleya zaxê di min
ser bi zêr û çox bi surme dest li ber rû nale nal
dê bikê xweş bin di dilde ev key û daxê di min
bilbilê malik xerab herdem bi hawar û girî
xweş li ser sorgul dinalin, bûne ortaxê di min
qumriyan sed renga awaz wan ji derdê nêrgizan
bûm li ser kax û kelat û qesr û çardaxê di min
dujminbê zordest ûzana tev welat girtin bi zor
erdelan û şehrezû û şax û Kurdaxê di min
kurdê gernas ku şikandin tip û komên Ingilîz
ketne bin dsetê neyaran bûne al taxê di min
dujminê milletî îro bûne rêber bo welat
yên bi xapan em dixwarin bûne ocaxê di min
ma gelo kevne perestim, na ne raste ezbenî
lê dixwazim zû şiyarbin dost û hev çaxê di min

CANA MIN

Cana min cana min
tuwî êş û jana min
kî zane ez kîme
bê te çiye mana min

navê tey şêrinê
dirûv û nîşana min
dêmê sor çavê reş
bi zav û semyana min
newrozê dîrokê
xelat û Sîpana min

yara dil revandî
tuwî bêrîvana min
destê te bernadim
li ser te fermana min
xweş mêrim xwenda me
qada te meydana min

hevkarî yekîfî
rêç û dibistana min
rêzgarî azadî
evîn û peymanana min
hel gurdim ez tême
rabe gulîstana min

A.Şêx Sulih

BILINDE BEJN Û BALA TE

bilinde bejn û bala te
li ser taca te esmane
kitanek reng sipî daye
serê zozan û sîpane

li jorê kanî û cobar
wekû hêstir dibarin xweş
li jêrî te dibînim ez
buhuşt û bax û bistane

kirasek etlesên keske
bi reng rojê roje nexşîne
li bejna te dibînim xweş
bi surme û şal û Mîtane

çi reng şêrîne yara min
şepal û nazik û şûxo
Ferat û Dicle û Xabûr
bi ser bejnê de berdane

ji xwîna min tu lêv sorî
ji bîna min gula corî
tenê min bazinên zendên
te zincîrên di lingane

Cigerxwîn

ÇIPKA XUNAVÊ

Çipka xunavê li ser nêrgizê
carek dî hatî nav hoz û kuzê
çavêt reş hibrin li ser kaxezê
yar li te şêrîne li te belengazê

ta kengî bijîn bê vîn û jîyan
ta kengî bijînbê çare û derman
dema awazê vîne me lê da
dê bûm keney şermî û tawan

evîna xelkê şadî û hunere
bo çi evîna me pir şerm û gire
dîroka vîne neşim ji bîr kim
ji serhatiya ya mişt û pire

xin û xişkokê da bo te bêjim
ez dê gazinda bo te verêjim
ez evîndarim xelkê ez nevêm
ez rastî bêjim yara ez nevêm

qemê dilê min pir vîn û sax key
qemê rondika hişk û zuha key
dergehê jîne ji bo me vekey
şahî û govenda ji bo me karkey

MIXAB BI NAVÊ JÎNÊ

mixab bi navê jînê
sotim derdê evînê
ma ne bese şêrînê

ma bo çiyê ev evîn
jana wê ku nebê jîn
ey dilbera xemrevînê

were şêrînê canê
ji dil derxe vê janê
bela her kes bizanê

tenê tu wî zîna min
armanc û evîna min
wêran neke jîna min

Sebrî Botani

DIL KEŞTIYÊN AWRÊ ÇAVÊN WÊ

Dil kuştîyê awrên çavên wê
dil girtîyê reş muwên çavên wê
mam şêrîn tam şêrîn dêm şêrîn
li hember min rabe ser xwe weke roj
ji ber sîngê cana min veke bişkoj
nav zirav rû gulav ' ser dirav
yarêz kuştîm li min nabê êvar
derman çîye kes nizane bes yar
rengê rû tarî mû rinde rû
min dil daye buhayê du sêva
min can daye buhayê du lêva
dev li ken ' lêv û çen ' xweş beden

Cigerxwîn

EZ KEÇA KURDÎ ME

Ez keçika kurdî me
sêva sor û sipîme
xwestiya lawikê partî me
van neyara çî ji me

xwestyê min pêşmergeye
mêrxas û can fida ye
dilê min gelek şaye
ew şerê welatê me ye

kirasê min rengîye
kesk û sor ber sipîye
dilê min gelek şabûye
ewê remza kurdîye

binêr çiyayê Kerkûkê
xemilîye weke bûkê
dilê min evîn hilanî
bijî serok Berzanî

ez ji welatê Libnanê
ji partiyê Kurdistanê
xolk û alem tev zanin
çav reş bavê Luqmanin

KEWÊ XORTÊ SERÊ ÇIYA BÛM

Kewê xortê serê çiyabûm
her bilbilê awaza bûm
dengê cihêlê qenca bûm
mindeng dabû çiya û nehat
xort û lawên min heval bûn
aşiqê dengê zela bûn
li ber çêla geşe gulbûn
rewneq dabû bask û kendal
rev rev hatin dîldarêt me
li dûv deng û awazêt me
jiber hawar û gazinêt me
dîlan kirin çihêl û kal
çiya me li ser awaz xwendî
mêrga me dîlan ra çandî
cergê lawa pê hejandî
îro mame bê deng û lal
bextê weme ey hevalê
ey tolazên pîr û kalê
di wê rojê de em bi al bin
daw jibîr nekin neçit ji bal

REWŞ CIVAT Û CİHÊLA

Rewşa civat û cihêla
gerdena van bejn kêla
xudena sê pel û pêla
van sê pela civat kêla

rûnişte xwar rîs û çiplaq
şîrê spiya gûzik û paq
ron û geşbûn dîwar û taq
fermiskê berfine pê û loq

rêk û pêk û mist û tijî
berdan ava bîrc û bijî
xwe lê zîvirand û gîrnijî got
ezim dilbera mî jî

bibîne so pelava gulya
hawar bû req req tilya
civat bi carkî hil hilya
kesî nema go ne azerya

cihêla destêt xwe hildan
kura li keça çar der badan
bû seyran û çepke lêdan
hemî rexa bû maç lêdan

EZ Û HIZIR BÛNE HEVAL

Ez Û hizir bûne heval
keftîne pey yara delal
li te pîroz bit ew bejn Û bal
li te pîroz bit ew çavêk kal
canê derket çû geryanê
pîr ca canê derket dilanê
tên din şenga çavêt canê
diken rek maniya cihanê
dêm şaneya Û xal ketye ser
dêmê vedaye dil veker
awaz şermîne seranser
dê her nalîn her Û her
peryêt keftina serçava
ser kaniya çav Û dirava
yêt vedayîne wekû dava
kew gîrêt dil Û hinava
canê ji germa ez sotim
canê ji tihna ez ketim
hergav Û dem ezê mestim
to derb mi da neşêm hestim

EVÎN ŞAHÊ

Evîn şahêt hevala jînê
ev çî bende îro em ketinê
her me da da ji zulm şêrînê
bi rengî dojê sotim evînê

xendiqîn em di xûna medamê
lew dest bernadim ji vê camê
hişta her ezim şahê Şarîs
di dilde evîn her tu dinane

çendî ku ez bigrim ji yara
dildarê kezî wekû mara
ji ber teye ketme ber dîwara
tû min bi hêle carekê ji şahan şînê

tên ← çîn' çîn ~~çîn~~ çev qîştin xwe berda
biskê herîr di gulavêwerda
da ji min biçin êş û derda
ev reng samane nahêt girinê

ŞÎRÊ ŞÊRA

ŞÎRÊ ŞÊRA

Şîrê şêra tu wî tu
şimamoka min tu wî tu
torîna min tu wî tu
hizreta min tu wî tu

hey hawar bo çavêt reş
yêt çandîn nav dêmê geş
jêt firêtin bêhna xweş
ez behnijîm, got û weş

qelawîz diîzîn
ser sîngê di qelizin
bermberîn hin bizin
sermîkî digevizin .

xwedana tilî û geha
xwîn dikare xwendingeha
tu rê bidî û bihêlî
ezê dê te xum ha eha

NEXWEŞIM EZ

Nexweşim ez di evîna te de dil bûye bîhok
pîr û kalim ez dinalim, por sipî bûye gulok
ez li van xan dinalim hêstirên min tên xwar
meyzeke her dû rexan zinarê dêman bûn cîhok
virde çûm wîr de çûm wez ketin derya xeman
şaş û cibe min çirandin paşî bûme wek gerok
meyzeke perwane çawâ tê te sotin ew bi ar
ew nizanit agire yan pirt û ronak, ya pirtîwa ronak û ro

Cegerxwîn

CIWANE AZADE

Ciwane azade, jibanê bejna wî hinda bi min serîne
pîroz bî xemla wî, zavye xêlê wî evîndar û penne
helbet û tîlî tewînê nay û def, spas û aferîne
al al û binefşin beybûn û bêhna xweş kulîk û gulbarîne
şalûlî û zerîle, tivîlk û şahîni ji keyfa dil firîne
stêr û xetîre, firêj û qozqer, kesk û zer û xomîne
şiyarbûm konê reş xuya kir hey hewar herim qir û girîne
winda bû, bela bû, nabînim, kanî ew dilo peykev wefîne
hejandim revandim, jana dil, derban û birîna min birîne
mihra wî, bêhna wî, reş tozin, tône dil, birûskê agirîne
efxanim, ranazim, şevê reş nabûrim, xelas nabin çî rîne
seqlanim, şetyanim, dibim gër, ez behrim, şîpêl li min girîne
çima hat, çima çû, hé zûbû, kî zanê xewnê şeva borîne
kanî ew ka yê dî, yê dî tir, winda bûn, bê şûn û bê serîne
dinyaye, leylane, me xape bawerke hin dî saxin mirîne
yezdane, tenê her, ew zanî hew bêje bêhna fire zêrine

E . ŞÛX Sahih

PEYMANA MIN ŞÊRÎN YARE

Rêncber.

Peymana min şêrîn yare
gul bişkivîn nû buhare
min dî çavê zelal vekir
bî lêva kenî car bi care

li min neke sergirani
rabû min dest, stû werani
divya ji dest min birevî
kula ji dil min der anî

gote tu vîndarê min î
gava got min pêre kenî
bejna zirav xweş xemiland
j' ber ku tu sozdarê minî

destê me lev em meşiyar
berê me ket çol û çiyar
em hatin xwar çûne jorê
gote min hew em westiyar

xema nexwe xem giranî
peymanê yarê ciwanî
xemê di dîl tevde hilîn
gava em çûn Kurdistanê

ÇAVÊT XWE VEKE

Çavêt xwe veke birîndarê min
mêvanê teme kovandarê min

min bi axêve evîndarê min
li xwe jiya teme nêçîrvanê min

şermîn mêvanî belêt di xewnê da
dê min hêlêve gel rojê helda
rêka dildara ji niv şevê pêda
ne şarezabûm ketme divê şikêda

çira derdê xwe ji mira nabêjî
salê duwazde meh tu herî gêjî
ji dûriyê hatim mêvanim ejî
hilo bi axêve bû dilê tijî

şermîn çavêt xwe ez neşîm vekim
vê pirsyarê şermîn zê ji te kim
ev ser şoyabêt ez dilkî rêkim
kanya çavê te sed pîka pêkim

NECAT KAKÊ

Navbendî xanêt Bexda û Kerkûkê
qîjya rahêla çelengê xuişkê
qarna û qelatan xwîna lê barî
zordar û xwînmij vêt bimrin xuşkê
çelengiya te Salih gote min
ho necat kaka dayk û xuşka min
cê Leyla Qasim, bi rastî te girt
keça Dihokê dayik û xuşka min
bêje xuşkê xwe rabin şêrînê
xuşkêt qedem xêr û xat û Zînê
Zeyneb, Xat, û Zîn bişkojêt qarane
bo çî hatin kuştin li Kurdistanê
Bo çî helawistin Abid Ebdilah
Tariq, Cemîl, û Şeban Ebdilah
Mehmûd Xelbîşî û mulazim Qadir
Mihemed Şîno ew destkêt gula
Fexrî Zaxofî û Nayif Emîn
gel mela Resûl mêr ser û mêrin
ew xebat karêt wekû Gîvara
xir bûne gorîr û xaka zêrîn
kes dilovaniyêt bi kurda nabit
daxwazê kurda kes çepê nadit
dujmin ji xwîna kurda têr nabit
gurg li nav dehla eve hana ket

SEBRÊ

Lê lê sebrê
mî go wextê malê me li holabûn
min û bejna zirav soz û qîrar bi hev re dabûn
serê berê vê salê ezê nema zanim soz û qîrarê bejna z
ne ketin avê ne windabûn

** ** *

Lê lê Sebrê, lê lê berxê, bavo hey bavo
lê lê sebrê mîgo wextê malê me barkirin ji befêli be
mî go qasidê xelk û alemê tev diçin û têno
qasidê min û bejna zirav, dêmê du guli
gulokê berfê, tavê baranê tevde têno

VÊ YAR KUJÊ TÎREK WEŞAND

Vê yar kujê tîrek weşand
hinav û dil pê herisand
agir bi serda lê reşand
sed bîr bawer hilweşand
dilek nema ku ne livand
kesek nema wê ne civand
bi vîna xo wê ne nivand
wê dil ji pîran jî revand
perde nema wê ne dirand
sofî ji kuncê zîvirand
ji ser û dil îman firand
wek Botanî ew jî xirand

Sebrî Botanî

PERWÎN KEÇA NÛ GIŞTÎ

Perwîn keça nû gişti
ew delala xwedê hişti
çaxa serê xwe li mi hilda
cerg û dilê min birîşti

çiças bêjim pir şêrîne
keça têra min nabîne
jiber bext û peymanê xwe
du reş mara li min werîne

du reş mar û herdû kezi
min go rabe wê bixwazi
çaxa berê me ket welat
hêvî û gazî li peyme bezî

welatê min sor û şîne
tevde buhara rengîne
hinga midî av û kevî
nûka xweda min mizgîne

em dageriyan çi welate
me ne sebr û ne tebate
mehra dila em hatin mal
qehra mezin ma welate

Bê Buhar,

KURDISTAN PIR ŞÊRÎN

Kurdistan pir şêrîne
tevde mêrg û kanîne
ew buhuşta cîhane
buhuşt xeyrî wê nîne

pênc hezar sal em hebûn
em tevde azad debûn
milet tev bindestî
yek ji me Selahidîne

welato tu pir hêjayî
tu welatê me kurdayî
di cihan de te dengdayî
tu weke find û çirayî

ka wa ka Kurdistanê
ji xeyrî dîn û îmanê
ji te re bibim bi qurban
roja cejna qurbanê

wan darê xox û sêva
bi meşe û buxu bi lêva
kî heye milletê wa
ji xeyrî me kurda pêva

ŞIVANÊ PEZ DAXIST ÇIYA

Şivan pez daxist çiyê
birî dora kaniyê
bêrivan çûn pêşiyê
dotin bizin tev miyê

şivan pez anî zinêr
nav kendala rabiwêr
van gîsoka kir kêre kêr
çêran linav gul û giyê

şivan pez anî welêt
nav bexçê tev dar û sêva
berxê biçûk bi ma kêr nagê
pez girtî dora birê

pez anî dora birê
soz dikir bi wê bilûrê
kotan xwe dan hemberê
pez girtî dora miyê

LÊ KEÇA TARA BANÎ

Lê keça tara banî
çav reş ebrû qeytanî
bi xeml û xêza Mîtanî

bejin û bala av çulke
por verşî li ser milke
kemberê li ser dilke

cotek gorê Mûşanî heçt rengê neqşê Manî
pêlavek Erzencanî

vê wext û dem û gavê
azad be ji qeyd û davê
qeyd û zincîra bavê

Tirêj

HER EROM

Her erom erom
dilim elerzî am û za can
lembegê ma we
min gerden berzî amûzcan
am û za tu bala berzî
am û za tu bo min ferzî

li te digerîm
menzil bi menzil am ûza can
min lişwênê dil
dil li şwênî gul am û za can
am û za tu bala berzî
am û za tu bo min ferzî

aşe bextê min
reşî benwênî am ûza can
kê dî we buhar
gul her werînî am û za can
am û za tu bala berzî
am û za tu bo min ferzî

fermisî dilre^L
berdê dibarî am ûza can
çon dilê hîne^K

gavê ya bê te xwarî am û za can
am û za tu bala berzî
am û za tu bo min ferzî

TU JI MIN DÛRKET ŞÊRÎN

Tu ji min dûr ket şêrîn
êşê avêt hinavê min
wez birîndar tim dinalim
çimkî tu ne li ber çavê min
hat bîra min ew rojên xweş
min buhurand bi dilkî geş
tim tu bihara dilê min bû
pir kêf xweş bûm bi wa çavêd reş
mi gazî kir dilo rabe
di nav dilade tim xuyabe
çima tu tim kêfxweş nabe
çima gula te geş nabe
limin vegerand ez dinalim
wez birîndarek bê halim
bi ax û hesreta dîkalim
ji şêxêre ez evîndarim

Beşir Çaçan

EYD Û E'REFAT

Gava li me hat eyd û E'refat
roka sibê li me hilat
ew dil û can ji ter kir xelat
ew xeyrî van bi destê miv hat

dil mi bû behra bê bînî
tu bû gemye û lê sekînî
te ez hilandîme ji binî
evîna me bû serpêhatî

kanî ew sozê te û min
ka ehdê te lî ber destê min
te bi kud bir ew dilê min
ew ehd û sozê te nehat

gava tu lî ber çavê mi bû
cîhan liber min heyv û robû
gava tu ji ber min dûr dibû
bê te qet sebra min nehat

ka hêlîna me ava kir
xewnê şeva me esas lêkir
bayê ber tavê xerakir
ji serê min bir hiş û mat